

БЕКІТЕМІН

Қарағанды облысында білім
беруді дамытудың оқу-
әдістемелік орталығы
директоры

 Б.Х. Абдикерова
« 05 » 2024 ж.

**Креативті аймақтар саласындағы
«КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ»
ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЖОБАСЫ**

МАЗМҰНЫ

1.	Жоба төлқұжаты	3
2.	Глоссарий	6
3.	Нақты жағдайдың өзектілігі мен талдауы	8
4.	Жобаның мақсаттары мен міндеттері	10
5.	Жобаның негізгі идеясы мен мақсаты	11
6.	Жобаның әдіснамалық негізі	11
7.	Іске асыру тетіктері мен мерзімдері	12
8.	Ақпараттық қолдау және ресурстар	12
9.	Әлеуметтік серіктестер	13
10.	Шығармашылық салалардың кластерлері	13
11.	Креативті индустриялар саласындағы «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» шығармашылық жобасы аясындағы шағын жобалар мен байқаулар	15
12.	Күтілетін нәтижелер	15
13.	Жоба тиімділігінің көрсеткіштері	17
14.	Болжалды тәуекелдер және олардың алдын алу жолдары (азайту)	17
15.	Әдебиеттер тізімі	18
16.	Қосымшалар	

1. ЖОБА ТӨЛҚҰЖАТЫ

Жобаның атауы	Креативті индустриялар саласындағы «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» шығармашылық жобасы
Дамытудың негізі	<ul style="list-style-type: none"> – Мемлекет Басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың «Әділ Қазақстанның экономикалық бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауы; – Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319-III «Білім туралы» Заңы; – Қазақстан Республикасының 2006 жылғы 15 желтоқсандағы № 207 «Мәдениет туралы» Заңы; – Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 29 қазандағы №375-V Кәсіпкерлік Кодексі (11.02.2024 ж. жағдай бойынша өзгерістермен және толықтырулармен); – «Креативті индустрияларды дамытудың 2021 - 2025 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 30 қарашадағы № 860 қаулысы; – «Қазақстан Республикасында жоғары білім мен ғылымды дамытудың 2023 – 2029 жылдарға арналған тұжырымдамасын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 28 наурыздағы № 248 қаулысы; – «Жеке кәсіпкерлік субъектілерін креативті индустрия субъектілеріне жатқызу өлшемшарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 6 маусымдағы №447 қаулысы; – «Креативті индустрияға жататын экономикалық қызмет түрлерінің тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 6 маусымдағы № 448 қаулысы
Жоба авторы	Абдикерова Бакиткул Химальдиновна, «Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығы» КМҚК директоры
Жобаны әзірлеушілер	<ul style="list-style-type: none"> – Мухамедьярова Айгуль Зейнулаевна, «Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығы» КМҚК білім беру мазмұнын талдау және стратегиялық дамыту бөлімінің меңгерушісі; – Сулейманова Гульжазира Омирзаковна, «Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығы» КМҚК мектепке дейінгі және негізгі орта білім беру бөлімінің әдіскері
Жобаның әлеуметтік серіктестері	«Creative & Innovation Institute» Орталық Азияның орнықты даму қоғамдық қоры

Жобаның мақсаты	Білім беру үдерісінің креативті индустриялар саласында креативті ойлау дағдыларын табысты кәсіби іске асыруды қамтамасыз ететін Қарағанды облысының педагогтерін әдістемелік сүйемелдеудің тиімді жүйесін құру
Жобаның міндеттері	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жоба мәселелері бойынша теориялық негіздер мен нормативтік құқықтық актілерді зерделеу және педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу тәсілдерін анықтау; 2. Креативті индустриялар саласындағы «Креативті ойлау» жобасын іске асыру үдерісінде педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу моделін әзірлеу; 3. Білім беру үдерісіне креативті ойлау әдістемесін енгізу саласындағы педагогтердің кәсіби тапшылығы мен қажеттіліктерін анықтау және талдау; 4. Жобаның Жол картасын әзірлеу және іске асыру; 5. Жобаның креативті салаларын картаға түсіру жүйесін әзірлеу; 6. Педагогтердің қажеттіліктері мен қиындықтары негізінде креативті ойлауды дамыту бойынша проблемалық курстардың білім беру бағдарламасын әзірлеу және іске асыру; 7. Білім алушылардың креативті ойлауын дамыту және дағдыларды оқыту бойынша электрондық білім беру ресурстарының базасын қалыптастыру (оқыту курсы, дидактикалық материал, шеберлік сыныптары және т.б.); 8. Педагогтер мен білім алушыларды ақпараттық-білім беру қолдауының тетіктерін (ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар, дарынды балалар, ауыл мектептерінің білім алушылары және т.б.) сынақтан өткізу және жүзеге асыру; 9. Оқыту жүйесіне креативті ойлау дағдыларын оқыту үдерісіне және жұмыс тәжірибесіне енгізу туралы әдістемелік өнім әзірлеу
Жобаның әдіснамалық негізі	Креативті ортаны дамыту факторларын есепке алу, IT-class, IT-expert, «IT PROFi», Web-master, Қашықтықтан BOOM, Қашықтықтан математика, креативті индустриялар саласындағы «PLATON – 5D» шығармашылық жобасы сияқты өңірлік жобаларды іске асыру, Media-class, GeoInfo навигатор, Туған өлке сырлары, Отбасылық оқу кітапханасы, Театр және балалар, Педсынып, Медсынып, Агросынып, «Болашақ инженерлері», «ROBOLAND» халықаралық робототехника, бағдарламалау және инновациялық технологиялар фестивалі, орта мерзімді перспективада жүзеге асырудың жоғары әлеуеті бар, Қарағанды облысының іске асыру жөніндегі Жол картасында көзделген «Баршаға қолжетімді сапалы білім» Ұлттық баяндамасы, Қарағанды облысы білім басқармасының жұмыс жоспары, Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығының жұмыс жоспары, сондай-ақ өңірдің креативті

	индустрияларын дамыту перспективалары, бұдан басқа тұрақты негізде облыстық байқаулар өткізу: «PLATON – 5D», «Хакатон – бағдарламалау марафоны», «Үздік IT сабақ», «Цифрлық әлемге қадамдар», «Қашықтықтан BOOM», «Қашықтықтан математика», «Жаңа мамандықтар атласы», «Үздік бейне сабақ», Бизнес стартап-жобалар, «Үздік туристік маршрут»
Жобаны іске асыру тетіктері	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білім беру үдерісінде креативті ойлау дағдыларын, жобаны іске асыру мониторингі жүйесін іске асыру бойынша барлық түрдегі және типтегі білім беру ұйымдарын әдістемелік сүйемелдеу моделін құру; 2. Жобаның Жол картасын әзірлеу; 3. Жобаның жұмыс тобының, әлеуметтік серіктестердің қызметі; 4. Шығармашылық индустриялар саласындағы педагогтердің кәсіби құзыреттілігін дамыту
Жобаны іске асыру барысын басқару және бақылау	Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығының ғылыми-әдістемелік кеңесі
Жобаның мақсатты тобы	Барлық түрдегі және типтегі білім беру ұйымдарының педагогтері
Іске асыру мерзімдері	<p>1 кезең – ұйымдастырушылық дайындық кезеңі: 2024 жылдың қаңтар айы – 2024 жылдың наурыз айы</p> <p>2 кезең – негізгі кезең: 2024 жылдың сәуір айы – 2025 жылдың мамыр айы</p> <p>3 этап – жалпылау кезеңі: 2025 жылдың қыркүйек айы – 2026 жылдың мамыр айы</p>

2. ГЛОССАРИЙ

№	Түсінік	Анықтама
1.	ИННОВАЦИЯЛЫҚ ОЙЛАУ	шығармашылық, ғылыми-теориялық, әлеуметтік позитивті, конструктивті, түрлендіргіш, практикалық болып сипатталатын, танымдық және аспаптық деңгейде жүзеге асырылатын инновациялық қызметті қамтамасыз етуге бағытталған ойлау
2.	ИНТЕЛЛЕКТУАЛДЫ КРЕАТИВТІЛІК	кәсіби салада көрінетін және қолдану саласында аз ғана білімді қажет ететін креативтіліктің түрі
3.	ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЛЕКТ	жасанды интеллекті қолданатын жүйелердің дәстүрлі түрде адамның құзыреті болып саналатын шығармашылық функцияларды орындау қасиеті; интеллекті қолданатын машиналарды, әсіресе интеллекті қолданатын компьютерлік бағдарламаларды құрудың ғылымы мен технологиясы
4.	КРЕАТИВТІЛІК (лат.тілінде creatio – шығармашылық)	адамның стандартты идеялардан, ережелер мен үлгілерден бас тарту қабілеті прогрессивті көзқарастың, қиялдың және өзіндік ерекшеліктің болуын болжайды. Әр түрлі қызмет түрлерінде, оның өнімдерінде, сондай-ақ жеке тұлға сапасының жекелеген аспектілерінде байқалады
5.	КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ	түпнұсқа және сонымен бірге құнды идеяларды құру мүмкіндігі
6.	ТАЛАНТТЫҢ КРЕАТИВТІЛІГІ	«шығармашылықтың керемет және айқын өнімдерінде» көрінетін креативтілік түрі
7.	ӨЗІН-ӨЗІ АКТУАЛИЗАЦИЯЛАУ КРЕАТИВТІЛІГІ	күнделікті өмірде ұсақ-түйек түрінде көрінетін креативтілік түрі
8.	КРЕАТИВТІ ИНДУСТРИЯЛАР	қосылған құн негізінен адамның шығармашылық әлеуетіне байланысты болатын және субъектілерінің көпшілігі шығармашылық (креативті) кәсіпкерлік санатына жататын экономикалық қызмет салалары
9.	КРЕАТИВТІ ЭКОНОМИКА	адам қызметінің барлық салаларында – ғылыми, ғылыми-техникалық, мәдени және жалпы шығармашылық қызметте зияткерлік меншікті капиталдандыруға негізделген экономика түрі. Ол адам қызметінің әртүрлі салаларындағы жаңа технологиялар мен жаңалықтардың маңызды рөлімен, белгісіздіктің жоғары деңгейімен, бұрыннан бар білімнің үлкен көлемімен және жаңа білімді қалыптастырудың шұғыл қажеттілігімен сипатталады
10.	КРЕАТИВТІ КӘСІПкерлік	зияткерлік қызмет нәтижелерін құру және/немесе пайдалану есебінен пайда алуға бағытталған және шығармашылық (креативті) индустрияларды қалыптастыру және дамыту үшін қажетті платформа мен ресурс болып табылатын экономикалық қызмет
11.	КРЕАТИВНИЙ КЛАСТЕР	аумағында базалық мамандану айқындалған, жария түрде мәлімделген және пәнаралық өзара іс-қимыл, шығармашылық өнімдерді құру және адам ресурстарын капиталдандыру үшін жағдайлар жасалған бірыңғай ірі кешеннің алаңында орналасқан шығармашылық индустриялардың және олармен тығыз байланысты кәсіпкерлік, қоғамдық, білім беру қызметтерінің аумақтық шоғырлануы

12.	КРЕАТИВТІ /АРТ КЛАСТЕР	Мығым орналасқан жылжымайтын мүлік объектілерінің аумағындағы ұйымдар мен кәсіпорындар өзара байланысты. Шығармашылық кластерлерді басқарушы компания бірыңғай брендпен дамытады және шығармашылық (креативті) индустриялар секторларының резиденттерін (жалға алушыларын), тұтастай алғанда шығармашылық (креативті) кәсіпкерлік субъектілерін біріктіреді, шығармашылық және (немесе) кәсіпкерлік қызмет үшін қажетті инфрақұрылымға ие болады, шығармашылық өнімді жасаушылар мен тұтынушылар үшін орталық болып табылады және олардың қатысу аумағына оң әсер етеді
13.	КРЕАТИВТІ /АРТ ИНКУБАТОР	шығармашылық (креативті) индустрияларды және тұтастай алғанда шығармашылық (креативті) кәсіпкерлікті қолдау мен дамытуға мамандандырылған бизнес-инкубатордың бір түрі. Шығармашылық (креативті) инкубатордың міндеттері тұрақты бизнесті қалыптастыру, кәсіпкерлік қызметтің тиісті түрі үшін шығармашылық идеяны пысықтау және өзектендіру үшін қажетті қызметтерді көрсету және жәрдемдесу болып табылады
14.	КРЕАТИВТІ КЕҢІСТІК	еркін білдіруге, шығармашылық қызметке және адамдардың өзара іс-қимылына арналған жалпыға қолжетімді аумақ; көрме залдары, кафелер, мейрамханалар, коворкингтер, кеңселер, театр және концерт алаңдары бар көпфункционалды мәдени орталықтарды ұйымдастыру үшін пайдаланылатын, кейіннен қайта жандандырылған, сәулеттік келбетін сақтай отырып, жаңа функцияларды алатын бұрынғы өнеркәсіптік немесе әкімшілік кеңістіктер, резиденттердің міндетті түрде болуы-шығармашылық бизнес кәсіпорындары (көркемөнер шеберханалары, өндіріс, кеңсе, дүкен және т. б.)
15.	КРЕАТИВТІ ИНДУСТРИЯЛАРДЫ КАРТАҒА ТҮСІРУ	қажеттіліктердің әлеуетін бағалау үшін аумақтың шығармашылық (креативті) ресурстарының картасын жасау арқылы өңірдің шығармашылық индустриялары, креативті экономикасы және мәдени саясаты саласындағы зерттеулер, мониторингтер, талдамалық материалдарын дайындау
16.	ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ	адамның өнер туындыларын жасау үдерісі. Шығармашылық – бұл шығармашылықпен айналысудың ерекше шарты. Нәтижесінде, шығармашылық тұлға әрқашан шығармашылыққа ие, бұл оның ажырамас бөлігі.
17.	ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ КРЕАТИВТІЛІК	өнерде, бейнелерді жасауда көрінетін креативтілік түрі
18.	КӘСІПТІК БАҒДАР БЕРУ	(лат. professio - кәсіп және фр. orientation-орнату) - жастарды мамандық таңдауға дайындауға (жеке басының ерекшеліктері мен халық шаруашылығының кадрларға деген қажеттіліктерін ескере отырып), жастарға кәсіби өзін-өзі анықтауға және жұмысқа орналасуға көмек көрсетуге бағытталған ғылыми негізделген іс-шаралар жүйесі

19.	КӘСПКЕРЛІК КРЕАТИВТІЛІК	идеяларды қалыптастыру кезінде кәсіби салада көрінетін жаңа компаниялар мен салаларды құрудың креативтілік түрі
20.	ЭМОЦИОНАЛДЫ ИНТЕЛЛЕКТ	адамның эмоцияларды тану дағдылары мен қабілеттерінің жиынтығы, басқа адамдардың ниеттерін, мотивациялары мен тілектерін түсіну және практикалық мәселелерді шешу үшін басқа адамдардың эмоциялары мен оны басқару қабілеті

3. Нақты жағдайдың өзектілігі мен талдауы

Біріккен Ұлттар Ұйымы (БҰҰ) 2021 жылды Халықаралық креативті экономика және тұрақты даму жылы деп жариялады, бұл әлемдік қоғамдастықтағы креативті экономика мен шығармашылық саланың жоғары маңыздылығын көрсетеді. БҰҰ-ның сауда және даму жөніндегі конференциясы БҰҰ-ның даму саласындағы жетекші мекемесімен, БҰҰ Даму бағдарламасымен (БҰҰДБ) ынтымақтастықта 2008 жылы алғаш рет «Креативті экономика» атты негіздемелік баяндамасын жариялады.

Сондай-ақ, 2021 жылдан бастап PISA зерттеуі алғаш рет жетекші компоненттердің бірі ретінде креативті ойлауды бағалауды енгізді, бұл зерттеудің осы бағытының маңыздылығы мен оған деген қызығушылығын бірнеше рет арттырады.

Мұндай шешімге не түрткі болады? Шығармашылық ойлау қабілеті адамзат мәдениетінің барлық салаларын: ғылым, технология, философия, өнер, гуманитарлық ғылымдар және басқа салаларды дамытудың негізі болып табылады.

Бүгінде бұрын-соңды болмаған әлеуметтік даму да, материалдық және рухани мәдениеттің дамуы да, өндірістің дамуы инновациялық идеялардың пайда болуына, жаңа білім мен жаңа технологиялардың пайда болуына байланысты.

Креативті ойлау жаңа идеялардың кездейсоқ ұшқынында ғана көрінбейді, сонымен қатар нақты елеулі қайтарым әкелуі мүмкін. Шығармашылық ойлау әдеті адамдарға қоршаған шындықты өзгертуде жақсы нәтижелерге қол жеткізуге, туындаған қиындықтарға тиімді және сауатты жауап беруге көмектеседі.

Креативті шешімдер дәуірінде, техникалық үдеріс дәуірінде жасанды интеллект креативті идеялармен қатар біздің күнделікті өмірімізде белсенді дамып, енгізіліп, оқу үдерістеріне айтарлықтай өзгерістер енгізіп, мұғалімдер мен білім алушыларға жаңа мүмкіндіктер беретіні белгілі болды. Жасанды интеллект технологиялары қазіргі білім берудің маңызды мәселелерін шешуге, педагогикалық және оқу тәжірибелеріне инновациялық әдістерді енгізуге және сайып келгенде, 4 ТДМ (тұрақты даму мақсаттарына) қол жеткізудегі прогресті айтарлықтай жеделдету әлеуетіне ие.

Білім беруде жасанды интеллектті қолдану перспективалары:

1. Жекелендірілген оқыту: жасанды интеллект оқу материалдары мен әдістемелерін әр оқушының жеке қажеттіліктеріне бейімдеуге мүмкіндік береді, бұл материалды тиімдірек игеруге ықпал етеді және оқуға деген ынтаны арттырады;
2. Автоматтандыру және оңтайландыру: жасанды интеллект тесттерді тексеру, кроссвордтар жасау сияқты күнделікті тапсырмаларды орындау арқылы мұғалімдердің уақытын үнемдей алады, бұл мұғалімдерге білім сапасы мен білім алушылармен қарым-қатынас жасау үшін көбірек уақыт береді;

3. Интерактивті оқу материалдары: жасанды интеллект технологияларының арқасында мұғалім интерактивті сабақтар, тренажерлар және виртуалды шеберлік сыныптар құра алады, бұл оқуды қызықты әрі түсінікті етеді.

Жасанды интеллект желілерін тиімді пайдалану деп оларды білім беру үдерісіне енгізу кезінде шығармашылық әлеуеттің көрінісі түсініледі. И.Э. Милгизин айтқандай, «шығармашылықтың, оның ішінде жаңа білім жасаудың функциясы адам үшін жануарлар әлемімен салыстырғанда ғана емес, сонымен қатар ақылды ақпараттық жүйелерге қатысты да негізгі болып қала береді». Бұл тұжырыммен автор жасанды интеллект шығармашылықты көрсете алмайтынын, сонымен қатар жаңа білім жасай алмайтынын, қазіргі уақытта мұндай шығармашылық нейрондық желі құрылғысы жоқ екенін анық көрсетеді. Яғни, жасанды интеллект шығармашылық әлеуетке ие емес, демек оны білім беру қызметіне сәтті енгізу үшін мұғалімдердің шығармашылық ойлауы қажет.

Нақты ғылымдар саласындағы креативті ойлау өзін әртүрлі тәсілдермен көрсете алады: ғылыми білімге үлес қосатын жаңа идея түрінде; гипотезаны тексеру үшін эксперимент жасау түрінде; ғылыми идеяны дамыту түрінде; қолданбалы құндылығы бар өнертабыс түрінде; ғылыми/инженерлік қызметті қолданудың жаңа бағыттарын жоспарлау түрінде. Жаратылыстану ғылымдары мен дағдылары айтарлықтай қиылысқанына қарамастан, нақты ғылымдардағы шығармашылық ойлау көбірек мыналарға бағытталған:

- бұрыннан белгілі білімді қолдану арқылы емес, жаңа идеяларды ұсыну үдерісіне;

- ұсынылған тәсілдер мен шешімдердің түпнұсқалығына (жауаптар мағынасы мен құндылығы болған жағдайда);

- балама шешімдерге мүмкіндік беретін, және соған бірқатар жуықтаулар мен нақтылауды қажет ететін ашық мәселелерге жауап беруге;

- жауапта емес, шешім қабылдау тәсілдері мен үдерісіне.

Креативті (шығармашылық) ойлауды дамыту креативті индустрияларды дамыту және аймақтағы креативті экономиканы дамыту үшін маңызды.

2023 жылдың қыркүйегінде Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстанда саланы дамытудың маңыздылығын атап өтті.

«Әділ Қазақстанның экономикалық бағыты» атты Қазақстан халқына Жолдауында креативті индустрия – медиа, кино, музыка, дизайн, білім беру және ақпараттық технологиялар саласын қамтитын экономика мен жұмыспен қамтудың өсуінің тағы бір нүктесі екендігі айтылған.

- Қазіргі әлемде бұл нағыз инклюзивті экономиканың даму көзі болып табылатын азаматтардың шығармашылық әлеуеті мен зияткерлік капиталына негізделген «креативті өндіріс». Сонымен қатар, креативті экономика талантты, шығармашыл адамдарды тартатын ірі қалаларды дамытудың қозғаушы күшіне айналуда, - деді Қасым-Жомарт Тоқаев.

- Креативті индустрияның ЖІӨ-ге қосқан үлесі 1% - ға жетпейді және оның жұмыспен қамту құрылымындағы үлесі де өте төмен. Біз елімізде креативті экономиканың ауқымды дамуы үшін барлық жағдайды жасауымыз керек, – деді Президент.

Ол креативті индустрия орталықтары Астана, Алматы және Шымкент қалаларында шоғырланғанын, ал өңірлер тиісті назардан тыс қалатынын атап өтті.

Осыған байланысты Қасым-Жомарт Тоқаев даму бағыттарын белгіледі: зияткерлік меншікті қорғау, креативті индустрия орталықтарының географиясын кеңейту, олар әрбір облыс орталығы мен ірі қалада болу, қатысушыларға өз өнімдерін коммерцияландыру мәселелерімен көмектесу және «креатившілерді» қолдау шараларының жеке пакетін әзірлеу.

2023 жылы Қазақстан шығармашылық индустрияларға жататын 43 ЭҚЖЖ (Экономикалық қызметтің жалпы жіктеуіші) бекітті. Бұл мемлекет тарапынан жасалған үлкен қадам. Сондай-ақ, шығармашылық саланы дамыту тұжырымдамасы әзірленіп, жұмыс істеп жатыр. 2025 жылға қарай Қазақстан экономикасындағы креативті индустриялардың үлесін 5% - ға дейін арттыру жоспарлануда. Осы мақсатқа жету үшін әр өңірдің мықты жақтарын пайдалану және шығармашылық кәсіпкерлікке жағдай жасау жоспарлануда. Өңірлердің дамуы бүкіл ел экономикасының өсуі үшін оң серпін береді.

Қазақстанда креативті индустрияларды дамыту инновациялық және технологиялық прогреске ықпал ете отырып, білім экономикасына жедел көшу үшін қажетті алғышарттар жасайды.

Креативті индустриялар елдің экономикалық дамуының драйверлерінің бірі, оның әл-ауқатын арттырудың жаңа көзі болады, ол өзінің өсу қарқыны бойынша экономиканың дәстүрлі салаларынан едәуір озып кетеді.

Креативті индустриялар, ең алдымен, жастар үшін жаңа жоғары табысты қолжетімді жұмыс орындарын ашады, сондай-ақ мүгедектігі бар адамдар мен шалғай жерде тұратын азаматтардың өзін-өзі жүзеге асыруы үшін тартымды салаға айналады. Олар отандық мәдениеттегі оң өзгерістердің негізін қалайды және мәдениет қызметкерлерінің беделін күшейтуді қамтамасыз ете отырып, оның субсидиялау саласынан жоғары қосылған құнды құратын секторға өтуін қамтамасыз етеді.

Креативті индустрияларды дамыту дарынды білім алушылар үшін жаңа «әлеуметтік лифттердің» тұтас желісін қалыптастыру үшін негіз болады, Қарағанды облысының шығармашылық адамдарының өзін-өзі жүзеге асыруында маңызды рөл атқарады.

Осылайша, креативті индустриялар саласындағы «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» жобасының өзектілігі Қарағанды облысының білім беру ұйымдарында креативті индустрияларды іске асыруды әдістемелік сүйемелдеудің тетіктері мен мазмұнын әзірлеу, қажеттіліктер мен кәсіптік тапшылықтарды анықтау, оларды жою тәсілдерін таңдау және түпкілікті нәтижеде білім алушылардың креативті ойлауын қалыптастыру мен дамытудың тиімді жүйесін құру қажеттілігіне байланысты.

4. Жобаның мақсаттары мен міндеттері

Нысаны: «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» креативті индустрияларын іске асыру саласындағы барлық түрдегі және типтегі ұйымдардың педагогтерін әдістемелік сүйемелдеу үдерісі.

Пәні: «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» креативті индустрияларын білім беру үдерісінде, оның ішінде кәсіптік бағдарлау қызметінде іске асыру саласындағы білім беру

ұйымдарының барлық түрлері мен типтері педагогтерінің кәсіби құзыреттіліктерін қалыптастыру мен дамытуды әдістемелік сүйемелдеудің тетіктері мен мазмұны.

Мақсаты: білім беру үдерісінде креативті индустриялар саласында креативті ойлау дағдыларын табысты кәсіби іске асыруды қамтамасыз ететін Қарағанды облысы педагогтерін әдістемелік сүйемелдеудің тиімді жүйесін құру.

Міндеттері:

1. Жоба мәселелері бойынша теориялық негіздер мен нормативтік құқықтық актілерді зерделеу және педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу тәсілдерін анықтау;
2. Креативті индустриялар саласындағы «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» жобасын іске асыру үдерісінде педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу моделін әзірлеу;
3. Білім беру үдерісіне креативті ойлау әдістемесін енгізу саласындағы педагогтердің кәсіби тапшылығы мен қажеттіліктерін анықтау және талдау;
4. Жобаның Жол картасын әзірлеу және іске асыру;
5. Жобаның креативті салаларын картаға түсіру жүйесін әзірлеу;
6. Педагогтердің қажеттіліктері мен қиындықтары негізінде креативті ойлауды дамыту бойынша проблемалық курстардың білім беру бағдарламасын әзірлеу және іске асыру;
7. Білім алушылардың креативті ойлауын дамыту және дағдыларды оқыту бойынша электрондық білім беру ресурстарының базасын қалыптастыру (оқыту курсы, дидактикалық материал, шеберлік сыныптары және т. б.);
8. Педагогтер мен білім алушыларды ақпараттық-білім беру қолдауының тетіктерін (ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар, дарынды балалар, ауыл мектептерінің білім алушылары және т. б.) сынақтан өткізу және жүзеге асыру;
9. Оқыту жүйесіне креативті ойлау дағдыларын оқыту үдерісіне және жұмыс тәжірибесіне енгізу туралы әдістемелік өнім әзірлеу.

5. Жобаның негізгі идеясы мен мақсаты

Жобаның негізгі идеясы - өңірдің инновациялық және технологиялық дамуына ықпал ететін Қарағанды облысының білім беру/кәсіптік бағдарлау үдерісінде креативті индустрияларды табысты іске асыруға ықпал ететін педагогтерді әдістемелік қолдаудың тиімді жүйесін құру.

Бұл келесі жағдайларды жасаған кезде мүмкін:

- педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу моделін құру;
- шығармашылық ойлауды дамытуға ықпал ететін ақпараттық-білім беру кеңістігінің болуы;
- мұғалімдердің кәсіби қауымдастығының болуы;
- шығармашылық ойлауды дамыту және креативті индустрияларды дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған тұжырымдамасын іске асыру бойынша педагогтер/кәсіби бағдар берушілер үшін проблемалық курстар өткізу.

6. Жобаның әдіснамалық негізі

Жобаның әдіснамалық негізі: білім беру үдерісіне креативті индустрияларды іске асыру саласындағы педагогтердің қалыптасуы мен кәсіби өсу үдерісіндегі

құзыреттілік, тұлғалық-бағдарланған, жүйелік-белсенділік, акмеологиялық, андрагогиялық коучинг тәсілдері.

Жұмыста педагогикалық зерттеудің теориялық және эмпирикалық әдістері қолданылады: талдау, жалпылау, жіктеу, ғылыми әдебиеттер мен зерттеулерді зерттеу, сауалнама, әңгіме, ақпаратты сандық және сапалық бағалау мен өңдеу әдістері, сараптамалық бағалау әдісі.

Шығармашылық ортаның даму факторларын есепке алу, IT-class, IT-Expert, Web-master, «IT PROFİ», Media-class, Geoinfo навигатор, Туған өлке сырлары, Отбасылық оқу кітапханасы, Педсынып, Медициналық сынып, Агросынып, «Болашақ инженерлері», «Театр және балалар» сияқты өңірлік жобаларды іске асыру, «Қашықтықтан математика», креативті индустриялар саласындағы «Платон» шығармашылық жоба – 5D», орта мерзімді перспективада жүзеге асырудың жоғары әлеуеті бар, Қарағанды облысының «Баршаға қолжетімді сапалы білім беру» ұлттық баяндамасын іске асыру жөніндегі Жол картасында, Қарағанды облысының білім басқармасының жұмыс жоспарында, Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығының жұмыс жоспарында, сондай-ақ өңірдің креативті индустрияларын дамыту перспективаларында көзделген, бұдан басқа тұрақты негізде өткізілетін облыстық байқаулар: «PLATON-5D», «Хакатон – бағдарламалау марафоны», «Үздік IT сабақ», «Цифрлық әлемге қадамдар», «Қашықтықтан BOOM», «Жаңа мамандықтар атласы», «Үздік бейне сабақ», Бизнес-стартап-жобалар, «Үздік туристік маршрут», Қарағанды облысында креативті индустриялар саласында «Креативті ойлау» шығармашылық жобасын енгізу және іске асыру үшін негіз береді.

7. Жобаның әлеуметтік серіктестері

«Creative & Innovation Institute» Орталық Азияның орнықты даму қоғамдық қоры.

8. Іске асыру тетіктері мен мерзімдері

Жобаны іске асыру:

- кәсіби өзара іс-қимыл және еркін шығармашылық қағидаттарына, сонымен қатар, құзыреттілік, тұлғаға бағдарланған, жүйелік-белсенділік, сараланған, акмеологиялық, андрагогиялық, коучингтік тәсілдерге негізделеді.
- Қарағанды облысы білім беру ұйымдарының педагогтерін әдістемелік сүйемелдеу моделін және мониторинг жүйесін құру арқылы;
- креативті индустрия саласындағы «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» педагогтердің кәсіби құзыреттілігін дамыту арқылы білім беру.

Жоба Жол картасына сәйкес мерзімдері мен жауаптылары көрсетілген үш кезең арқылы жүзеге асырылатын болады:

1 кезең – ұйымдастырушылық дайындық кезеңі: **2024 жылдың қаңтар айы – 2024 жылдың наурыз айы**

2 кезең – негізгі кезең: **2024 жылдың сәуір айы – 2025 жылдың мамыр айы**

3 этап – жалпылау кезеңі: **2025 жылдың қыркүйек айы – 2026 жылдың мамыр айы**

Жобаның іске асырылу барысын басқару мен бақылауды Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығының ғылыми-әдістемелік кеңесі жүзеге асырады.

9. Ақпараттық қолдау және ресурстар

Қарағанды облысында білім беруді дамытудың оқу-әдістемелік орталығы мен білім беру ұйымдарының сайттарында, бұқаралық ақпарат құралдарында, «Ізденіс» облыстық педагогикалық газетінде жобаның іске асырылуы мен қорытындылары жарияланатын болады.

Ресурстар:

- **Ақпараттық:** педагогтерді әдістемелік іс-шаралар, біліктілікті арттыру курстары (проблемалық курстар), білім беру порталдары, шеберлік сыныптары, семинар-практикумдар, медиаресурстар және т.б. туралы ақпараттандыру жүйесі;
- **Ұйымдастырушылық және материалдық-техникалық:** жобаның жұмыс тобының жұмысы, мониторинг және диагностика жүйесі, материалдық-техникалық, компьютерлік және мультимедиялық жабдықтар;
- **Ғылыми-әдістемелік:** проблемалық курстардың білім беру бағдарламасы, әдістемелік өнімдер, оқу материалдары, қысқа мерзімді жоспарлау, әдістемелік әдебиет;
- **Кадрлық ресурстар:** оқу-әдістемелік орталықтың әдіскерлері, білім беру ұйымдарының тәжірибелі педагогтері, креативті индустрия саласындағы мамандар.

10. Креативті индустриялардың кластерлері

Кластер кез-келген қызмет саласын (мәдени өнімдер мен нанотехнологиялар индустриясынан бастап қазіргі білім беру кеңістігіне дейін) инновациялық дамыту үшін ең оңтайлы нысан болып табылады. Кластерлерді құру – бұл кәсіпорындардың, бизнестің және жастардың кәсіптік бағдарлау саласындағы білім берудің әлеуметтік серіктестігінің инновациялық моделі мен механизмі. Бұл білім беру, шығармашылық және коммерцияның өзара әрекеттесуі үшін ерекше жағдайлар жасайтын, екеуінің де қолайлы даму тенденцияларын қамтамасыз ететін кластерлеу.

Кластерлердің түрлері:

- туристік кластер;
- ақпараттық технологиялар кластері;
- шығармашылық кластер;
- мәдени мұра кластері;
- арт-білім беру кластерлері;
- дизайн кластері;
- медиа және коммуникациялар кластері және т.б.

Кластерлер креативті индустриялар түрлерінің тізіміне енгізілген экономикалық қызметтің тиісті бағыттарын қамтиды.

Қарағанды облысында ІТ-сала, «смартфинтертеймент», туризм, өнер, сурет салу, аспаздық және т.б. креативті индустриялардың перспективалы бағыттары атап өтілді.

Алайда, «Креативті индустрияға жататын экономикалық қызмет түрлерінің тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2023 жылғы 6 маусымдағы № 448 қаулысына сәйкес Қазақстанда креативті индустрияға жататын экономикалық қызметтің 43 түрі айқындалды.

Осылайша, Қарағанды облысында баяу дамып келе жатқан креативті индустрияларды дамыту бойынша сұрақ бірінші орында тұр:

Санаттар	ЭҚЖЖ коды	Атауы
Зергерлік іс	32.12.0	Зергерлік бұйымдар мен ұқсас бұйымдар өндірісі
	32.13.0	Бижутериялық бұйымдар мен ұқсас бұйымдар өндірісі
Кино және анимация	59.11.0	Кино-бейнефильмдер және телевизиялық бағдарламалар өндіру жөніндегі қызмет
Кітапханалар, мұражайлар	91.02.0	Мұражайлардың қызметі
	91.01.2	Оқу залдарының, дәрісханалардың, демонстрациялық залдардың қызметін қоса алғанда, кітапхана қызметі
Мәдени-демалыс мекемелері	90.01.2	Концерттік қызмет
	90.04.0	Концерт және театр залдарының қызметі
	90.03.0	Көркем және әдеби шығармашылық
	93.29.3	Қуыршақ театрларының қызметі
	90.02.0	Мәдени-ойын-сауық іс-шараларын өткізуге ықпал ететін қызмет
	90.01.1	Театр қызметі
	90.01.3	Цирк қызметі
Мәдени мұра	91.03.0	Тарихи орындар мен ғимараттардың және осыған ұқсас туристік орындардың қызметі
Музыка	59.20.0	Дыбыс жазу және музыкалық шығармалар шығару саласындағы қызмет
Сәулет және сән	74.10.0	Мамандандырылған дизайн қызметі
Телевизиялық бағдарламалар	60.20.0	Телевизиялық бағдарламаларды құру және тарату жөніндегі қызмет
Фотография	74.20.0	Фотография саласындағы қызмет
Халықтық қолөнер	16.29.2	Ағаштан жасалған сәндік бұйымдар өндірісі
	32.99.3	Кәдесый бұйымдарын өндіру
	13.99.2	Киіз және киіз бұйымдарын өндіру
	13.93.0	Кілем және кілем бұйымдарын өндіру
	32.40.0	Ойындар мен ойыншықтар өндірісі
	14.39.0	Өзге де тоқылған және трикотаж киімдер өндірісі
	14.39.0	Өзге де тоқылған және трикотаж киімдер өндірісі
	23.49.0	Өзге де керамикалық бұйымдар өндірісі
	25.50.1	Дайын металл бұйымдарын немесе жартылай фабрикаттарды соғу, престоу, штамптау және профильдеу арқылы өндіру
	23.70.0	Тасты кесу, өңдеу және әрлеу
	23.41.1	Фарфордан және фаянстан жасалған шаруашылық-тұрмыстық бұйымдар өндірісі
	23.41.2	Шаруашылық-тұрмыстық қыш бұйымдарын өндіру
IT және ойынды дамыту	62.01.1	Бағдарламалық жасақтаманы әзірлеу
	58.21.0	Компьютерлік ойындар шығару

11. Креативті индустриялар саласындағы «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» шығармашылық жобасы аясындағы кіші жобалар мен байқаулар

Креативті сыныпты қалыптастыруда шешуші рөлді шығармашылық және инновациялық ойлауды ынталандыруға бағытталған білім алады, оны жеке деңгейде де, қоғам деңгейінде де дамыту маңызды. Осыған байланысты білім алушылардың базалық білімі мен дағдыларын қалыптастыруға бағытталған дәстүрлі білім жүйесінен шығармашылық ойлау мен шығармашылық әлеуетті ашу үшін неғұрлым икемді оқыту жүйесіне көшуді қамтамасыз ету қажет.

Білім беру жүйесіндегі тәсілдерді білім беруді біртіндеп креативті және еркін модельге қайта бағыттай отырып өзгерту қажет.

Креативті индустрияларды білім беру үдерісіне енгізудің тиімділігін арттыру үшін облыста мынадай жобалар іске асырылуда:

- IT-class;
- IT-expert;
- Web-master;
- IT PROFİ;
- Қашықтықтан BOOM;
- Қашықтықтан математика;
- Media-class;
- GeoInfo навигатор;
- Туған өлке сырлары;
- «Отбасылық оқу кітапханасы» жобасы;
- Балалар және театр;
- Педсынып;
- Медсынып;
- Агросынып;
- Болашақ инженерлері.

Шығармашылық белсенділікті ынталандырудың ең тиімді тәсілдерінің бірі-облыстық байқауларға қатысу. Жоғарыда аталған жобалар шеңберінде білім алушылар мен педагогтердің білімін кеңейтетін және бекітетін мынадай байқаулар өткізіледі: «PLATON-5D», «Хакатон – бағдарламалау марафоны», «Үздік IT сабақ», «Цифрлық әлемге қадамдар», «Қашықтан BOOM», «Жаңа мамандықтар атласы», «Үздік бейне сабақ», Бизнес стартап-жобалар, «Үздік туристік бағыт».

12. Күтілетін нәтижелер

Мәдениет пен шығармашылық индустриялар адами капиталды дамытуға, экономикалық өсуге және әрбір адамды лайықты жұмыспен қамтамасыз етуге жағдай жасауға тікелей ықпал етеді, сондай-ақ теңсіздікті азайтуға, қоршаған ортаны қорғауға, гендерлік теңдікті дамытуға, бейбіт және ашық қоғамдар құруға үлес қосады.

Шығармашылық индустриялар мен мәдени мұраның рөлі адами капиталдың сапалық сипаттамаларын қалыптастыруды қамтамасыз ететін негізгі тенденцияларда айқын көрінеді, атап айтқанда, wellbeing құндылықтарына, яғни қазіргі заманғы адамның әл-ауқатының құндылықтарына «осында және қазір», кәсіби және демалыс

қызметінде, сондай-ақ edutainment секторының қарқынды дамуында, яғни шығармашылық ойын тәжірибелерін, мультимедиялық технологияларды қамтитын ойын-сауық арқылы оқыту.

Адами капиталды дамытудың заманауи тәсілдері креативті сектордың қосқан үлесін атап көрсетеді:

- шығармашылық құзыреттіліктерді дамыту, инновацияларды ынталандыру және өмір сапасын арттыру;
- өскелең ұрпақтың бірегейлігін қалыптастыру;
- жастардың кәсіби өзін-өзі анықтауын қалыптастыру;
- шығармашылық экономиканы дамыту;
- әлеуметтік ұйымшылдықты, қоғамдастық сезімін, толеранттылықты дамыту;
- адами қатынастарды үйлестіру, әділ қоғам мен тең мүмкіндіктерді қалыптастыру.

Жобаны іске асыру нәтижесінде:

1. Өңірдің білім беру үдерісінде және кәсіптік бағдар беру қызметінде креативті ойлауды іске асыру саласындағы жобаны оқу-әдістемелік қамтамасыз ету әзірленді;
2. Креативті индустриялар саласындағы «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» жобасын іске асыру үдерісінде педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу моделі әзірленді;
3. Креативті индустрияға жататын экономикалық қызмет түрлерінің қажеттіліктерін бағалау және тапшылығын анықтау үшін диагностикалық құралдар әзірленді;
4. Креативті ойлау әдістемесін білім беру үдерісіне енгізу саласындағы педагогтердің кәсіби тапшылығы мен қажеттіліктерін талдау;
5. Жобаның жол картасы әзірленіп, іске асырылды;
6. Жобаның креативті салаларын картаға түсіру жүйесі жасалды;
7. Педагогтердің қажеттіліктері мен қиындықтары негізінде шығармашылық ойлауды дамыту бойынша проблемалық курстардың білім беру бағдарламасы әзірленді;
8. Білім алушылардың креативті ойлауын дамыту және дағдыларды оқыту бойынша электрондық білім беру ресурстарының базасы (оқыту курсы, дидактикалық материал, шеберлік сыныптары және т.б.) қалыптастырылды;
9. Педагогтер мен білім алушыларды ақпараттық-білім беру қолдауының тетіктері (ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалар, дарынды балалар, ауыл мектептерінің білім алушылары және т.б.) сынақтан өткізілді және жүзеге асырылды;
10. Оқыту жүйесіне креативті ойлау дағдыларын оқыту үдерісіне және педагог/педагог-кәсіби бағдар берушілердің жұмыс тәжірибесіне енгізу туралы әдістемелік өнім әзірленді;
11. Креативті ойлауды дамыту курсының мазмұны әзірленді;
12. Шығармашылық ойлау саласында шығармашылық жобалар байқаулар өткізілді;
13. Жобаны іске асыру қорытындысы бойынша «Креативті ойлау табысты дамудың кепілі» облыстық журналының шығуы;
14. Педагогтерге арналған креативті білім беру хабы іске қосылды.

Нәтижесінде білім беру үдерісінде, кәсіби өзін-өзі анықтауда және қоғамдағы өмірде табысты іске асыру үшін креативті ойлауды қалыптастыруды және дамытуды қамтамасыз ететін педагогтер мен білім алушыларды әдістемелік сүйемелдеудің тиімді жүйесі құрылады.

13. Жоба тиімділігінің көрсеткіштері

- Жобаның тиімділік көрсеткіштерін айқындауға негіз болып табылады:
- креативті индустрия саласында «КРЕАТИВТІ ОЙЛАУ» курсы бойынша оқуға қатысқан педагогтер мен білім алушылардың саны;
  - білім алушылардың шығармашылық ойлау дағдыларын дамыту деңгейі;
  - ерте кәсіптік бағдар беру;
  - шығармашылық индустриялар саласындағы шығармашылық жобалар мен байқауларға қатысқан педагогтер мен білім алушылардың саны;
  - креативті ойлауды дамыту курсы шеңберінде әзірленген сабақтар саны;
  - жобаны іске асыруға қатысқан педагогтар саны;
  - креативті ойлауды дамыту курсынан және креативті индустриялар саласындағы шығармашылық жобалар байқауынан өткеннен кейін табысты іске асырылған жобалар саны;
  - креативті индустриялар саласындағы әдістемелік өнімдердің саны;
  - креативті индустрия саласындағы проблемалық курстардың білім беру бағдарламасы;
  - білім алушылардың креативті ойлауын дамыту және дағдыларды оқыту бойынша электрондық білім беру ресурстарының қолданыстағы базасы;
  - мұғалімдер үшін жұмыс істейтін креативті хаб.

14. Болжалды тәуекелдер және олардың алдын алу жолдары (азайту)

№	Болжалды тәуекелдер	Предполагаемые компенсации
1.	Кадрлар - креативті ойлауды дамыту курсы шеңберінде сабақ өткізе алатын дайындалған мұғалімдердің тапшылығы	Педагогтерді әдістемелік сүйемелдеу. Оқыту семинарларын, консультацияларды өткізу
2.	Мұғалімдердің мотивациясының жеткіліксіз деңгейі	Ынталандыру жүйесін дамыту, коучинг
3.	Нормативтік-құқықтық, диагностикалық базаның әлсіз әзірленуі	Есептегіштерді іздеу және дамыту. Тәжірибелі мамандарды тарту
4.	Педагогтердің жобаға қатысуға құлықсыздығы	Жобаға қатысу шеңберінде өзара іс-қимылдың артықшылығын уақтылы түсіндіру
5.	Хабты ашу үшін қолайлы бөлме мен жеткілікті ресурстардың болуы	Әлеуметтік серіктеспен бірлесіп іздеу
6.	Ұйымдастырушылық тәуекелдер: жобаны іске асыру мерзімдерін бұзу, жобаның жекелеген кезеңдерін іске асыру кезіндегі қиындықтар	Жобаны іске асыруды нақты реттеу. Жобаны іске асыру барысындағы ұтқырлық

Әдебиеттер тізімі

Оқу әдебиеті:

1. Васильева, Е. В. Креативные индустрии: опытное проектирование: оқулық / Е.В. Васильева, М.Л.Гунаре - Санкт-Петербург: Санкт-Петербург мемлекеттік экономикалық университеті, 2021. – 191с.;
2. Королева, А. А. Креативные индустрии г. Караганды / Королева А. А., Петренко Е. С. – Мәтін: электронды // Халықаралық «Россия молодая» Жас ғалымдарының қатысумен ІХ бүкілресейлік ғылыми-практикалық конференциясының

материалдар жинағы, Кемерово, 18–21 сәуір 2017 жыл / жауапты редактор Костюк Светлана Георгиевна – Кемерово: Т. ф. Горбачев атындағы Кузбасс мемлекеттік техникалық университеті, 2017;

3. Гончарова А.А., Шаяхмет Д.О. диагностика основных компетенций, знаний и навыков креативных предпринимателей в Казахстане. *Central Asian Economic Review* 2020, (5):54-70;
4. «Анализ проблем, связанных с недостаточной квалификацией и дефицитом специалистов в сфере культуры Казахстана». Авторы: Н.Гончарова, С.Ким. 2017 ж.;
5. «Картирование креативных индустрий в Казахстане». Авторы: Энди Пратт, Юан Симпсон, Дана Шаяхмет - 2018 ж.;
6. Жасыл кітап (Green Paper) «Модель Дорожной Карты развития креативной экономики в странах Центральной Азии». Авторлар ұжымы: Галина Корецкая (Қазақстан), Нуржамал Сандыбекова (Қазақстан), Элина Козино (Қазақстан), Асель Кожокулова (Қырғызстан), Данияр Аманалиев (Қырғызстан), Динара Молдошева (Қырғызстан), Шабнам Шерматова (Тәжікстан), Джамиля Керимова (Түркменстан), Сардор Газиев (Өзбекстан) және басқалар;

Мерзімді әдебиеттер:

7. Королева А.А., Норец А.О., Селютин И.А. Анализ развития креативных индустрий в Казахстане // *Экономика Центральной Азии*. – 2021 – Том 5 – №2 – С. 185-192;
8. Мацко В.А. Феномен «креативности» и его роль в системе досуга современного общества // *Әлеуметтік-мәдени қызметтің өзекті мәселелері: ғылыми-әдістемелік жұмыстар жинағы*. – Санкт-Петербург, 2019 – С. 43-48;
9. Орлов С.В. Креативные индустрии как элемент информационного общества нового типа / С.В. Орлов – Мәтін: электронды // *Московский экономический журнал* – 2021 – №1 – С. 292-296;
10. Серікқызы А., Бактымбет Ә.С., Бактымбет С.С., Дадабаева Д.М. Цифрлық технологиялар және креативті индустрияларды дамыту. «Тұран» университетінің хабаршысы, 2023;
11. Шилимбетова Г.Т. Развитие креативных индустрий как приоритет модернизации Казахстана. *Экономика: стратегия және практика*. 2018;(1):140-147;
12. Шилимбетова Г.Т. Креативные индустрии как движущая сила городского развития // *ҚазҰУ хабаршысы. Экономикалық Серия*. - 2016. - № 116. - С. 42-51.